

Zápis z úvodního setkání Meziresortní rady pro genetiku a genomiku – Pracovní skupina lékařské genetiky a genomiky

Datum a čas: 17.4.2024, 13:00–14:00

Místo konání: Zasedací místnost Hotelu Passage, Lidická 23, Brno

Program schůze:

- Ustavení Meziresortní rady (aktuální stav)
- Role a cíle Rady a pracovní skupiny pro zdravotnictví
- Diskuse
- Další kroky

Přítomní prezenčně i online (abecedně):

J. Doležel (AV ČR), V. Franková (UK), J. Götzová – on-line (MZe), Z. Gütter (MZ ČR), J. Horák (MU), O. Hradil (MU), J. Klosaková – on-line (MŠMT), M. Macek (UK), B. Macková (SZU), J. Nantl (MŠMT), Š. Pospíšilová (MU), H. Svozilová (MU)

Omluvili se: L. Dušek (ÚZIS), L. Matyska (MU), O. Slabý (MU), M. Svoboda (MOÚ)

Š. Pospíšilová

- zahájení schůze
- důvody vzniku Meziresortní rady pro genetiku a genomiku na úrovni Ministerstva zdravotnictví
 - společný jmenovatelem genetiky a genomiky lidí i rostlin je zdraví obyvatelstva (zdravé potraviny) a společné technologie (mezioborová spolupráce)

J. Doležel (Pracovní skupina genetiky a genomiky rostlin)

- potvrdil společné prvky genetiky a genomiky lidí, rostlin, zvířat a mikroorganismů, nicméně cíle jsou rozdílné
- prezentoval nejdůležitější body koncepce za obor genetiky a genomiky rostlin:
 - udržitelné zemědělství – více lidí, méně půdy a zhoršující se podmínky pro zemědělství
 - postupné omezování intenzivního zemědělství – klasické postupy v zemědělství jsou neudržitelné a jsou často odmítány evropskou veřejností
 - řešením jsou odolné rostliny, které vznikají:
 - šlechtěním – procesem postupné domestikace jsme poztráceli spoustu užitečných genů/alel a ty se musí navrátit do plodin nové generace
 - využití molekulárních technik ve šlechtění – výběr pomocí markerů, genomická selekce, asociační studie atd.
 - editace – cílená modifikace genetické informace rostlin, která je pro evropskou veřejnost přijatelná

- hlavním cílem je nabídnout českým šlechtitelům (kteří nemohou konkurovat západnímu trhu) moderní technologie, které má český výzkum
- co je k tomu potřeba:
 - servisní pracoviště pro genotypování
 - servisní pracoviště pro editování
 - servisní pracoviště pro prebreeding (na základě návrhu MZe)
- tyto cíle vychází z Národního strategického plánu šlechtění
- Meziřesortní rada má formou národní podpory umožnit transfer know-how z výzkumu (který je v ČR na vysoké úrovni) směrem ke šlechtitelům (kde jsme naopak pozadu)
- vize – budou existovat jednotlivé pracovní skupiny pro ty nejdůležitější plodiny
- **Navazující diskuze**
 - transfer know-how se týká aplikovaného výzkumu, ale bude impulzem pro základní výzkum, který může formou grantů reagovat na aktuální trendy
 - evropský rámec neexistuje, problém přenosu výsledků českého výzkumu je český problém

J. Nantl

- aktivity Meziřesortní rady pro genetiku a genomiku podporuje a bude ji prosazovat
- podtrhnul problém ČR v transferu informací výzkum → aplikační sféra
- v lékařství vidí problém s nedostatečným využitím genomiky zejména v oblasti prevence, která je klíčová i pro finanční udržitelnost zdravotnictví
- uvítal by strategii i pro podporu klíčových technologií (blíže nespecifikoval)

J. Götzová

- vznik Meziřesortní rady pro genetiku a genomiku vítá a koncepci podporuje
- koncepce Meziřesortní rady pro genetiku a genomiku by měla být upravena a doplněna před schvalovacím procesem (technická poznámka – vymazat všech mailů/telefonů v materiálu), především sekce lékařské genetiky a genomiky
- doplnění koncepce o požadavky nutné k předložení do vnitřních připomínkových řízení a na Vládu (např. usnesení předkládací zprávy), následně bude materiál předložen ministrům na poradě vedení a po schválení může být předložen do meziřesortního připomínkového řízení a na Vládu
- pokud vše půjde dobře, v červnu může být materiál předložen na Vládě
- materiál lze navázat na Strategii bezpečnosti potravin a výživy, což bude výhodnější pro úspěšný schvalovací proces
- **Navazující diskuze**
 - doplnění v části pro lékařskou genetiku a genomiku bude mít na starosti prof. Pospíšilová, prof. Macek a MUDr. Macková (doplnění proběhne v nejbližších dnech)
 - MUDr. Macková podpořila důležitost prevence v ČR a text koncepce by nechala otevřený pro doplnění o budoucí trendy/oblasti v genetice a genomice (např. mikrobiom a jiné)
 - Ing. Götzová – deadline pro doplnění není, schvalovací proces bude trvat cca 2 měsíce
 - Prof. Macek – genetika/genomika má prvky prevence, s čímž ale neumí pracovat systém českého zdravotnictví a hrazení zdravotní péče. Tuto připomínku podpořil Mgr. Nantl.

O. Hradil

- Bylo by vhodné, aby byl v pracovní skupině lékařské části někdo z MZ ČR na odpovídající úrovni (osloven bude náměstek Jakub Dvořáček).
- v materiálu je:
 - vznik rady
 - 3 termíny:
 - 1. Ustavení sekretariátu – je v gesci MZe a MZ, ustavení proběhne schválením materiálu (potvrzeno Ing. Götzovou)
 - 2. Vypracování strategických dokumentů obsahujících koncepci rozvoje genetiky a genomiky (včetně informovanosti společnosti) – nutno se domluvit, kdo si to vezme na starost
 - 3: Specifikace finančních zdrojů pro koncepci rozvoje genetiky a genomiky – O. Hradil navrhuje, zda by se v tomto nemohl zapojit prof. Slabý, ale to je k diskuzi
- zopakoval, že sekci pro lékařskou genetiku a genomiku bude mít v gesci prof. Pospíšilová, prof. Macek a MUDr. Macková
- [Navazující diskuze](#)
 - Prof. Pospíšilová – v primárním dokumentu chybí finanční aspekty, které budou obsahem dalších jednání

Š. Pospíšilová – závěrečná slova a ukončení schůze